

Aan de raad van de gemeente Almere

Informatie over de Wet verplichte geestelijke gezondheidszorg

Geachte raad,

Op 1 januari 2020 treedt de Wet Verplichte GGZ (hierna Wvvggz) in werking. Deze wet is de opvolger van de Wet Bijzondere Opnemingen Psychiatrische Ziekenhuizen (BOPZ). In deze brief informeren wij u over wie de nieuwe Wvvggz taken uit gaan voeren en hoe de daaruit voortvloeiende kosten gedekt worden.

GGD als primaire uitvoerder van gemeentelijke taken

De GGD Flevoland voert in 2020 en 2021 de nieuwe gemeentelijke Wvvggz taken uit, zoals het inrichten van een meldpunt, het beoordelen van meldingen en zonodig het onderzoeken van een melding. De GGD gaat dit voor alle Flevolandse gemeenten doen. Het gaat hierbij om situaties die niet acuut zijn.

De uitvoering van de nieuwe gemeentelijke Wvvggz taak voor bij *acute* situaties, het horen van de betrokkene bij het opleggen van een crisismaatregel door de burgemeester, wordt nog regionaal afgestemd. Voór 2020 is hierover duidelijkheid.

Gemeentelijke taken

De Wvvggz brengt nieuwe taken voor de gemeente met zich mee. De GGD zal de eerste twee jaar de gemeentelijke taken uitvoeren bij die situaties waar geen sprake is van een acute situatie. De GGD draagt zorg voor het onvangen van meldingen, en voor het nader onderzoeken om te bepalen of er sprake zou kunnen zijn van de inzet van verplichte zorg. Het Openbaar Ministerie neemt uiteindelijk het besluit, na het advies van een psychiater.

De Flevolandse gemeenten kiezen voor de GGD omdat deze beschikt over (voldoende) kennis, capaciteit en infrastructuur om deze taken uit te voeren. De gemeenten nemen twee jaar de tijd om te leren van de uitvoering van de Wvvggz door de GGD, en bereiden zich in die periode er op voor om eventueel deze taken vanaf 2022 wel zelf uit te gaan voeren.

Voor acute situaties die kunnen leiden tot een crisismaatregel, opgelegd door de burgemeester, wordt nog onderzocht hoe de functie van het horen van de betrokkene en het adviseren van de burgemeester kan worden georganiseerd. De Flevolandse gemeenten stemmen samen af of er lokale dan wel bovenlokale mogelijkheden zijn.

Datum
15 oktober 2019

Uw brief van/kenmerk

Ons kenmerk

Bijlage(n)
Aan het eind van de brief

Bekostiging

Het Rijk heeft voor de uitvoering van de Wvggz aan alle gemeenten vanaf 2020 extra middelen toegekend via het Gemeentefonds. Gebleken is dat de optelsom van de toegekende rijksmiddelen van de gemeenten uit deze regio, kleiner is dan de som van ingeschatte kosten. In 2020 en 2021 wordt dit tekort, dat ca. € 150.000 groot zal zijn, incidenteel gedekt uit de regionale Wmo-begroting. Ook de kosten die in 2019 gemaakt worden voor de implementatie van de Wvggz, worden gedekt uit de regionale Wmo begroting. Het doel is in de leerperiode van twee jaar te komen tot een uitvoering waarbij de werkelijke kosten in gelijke verhouding staan tot de verdeelde rijksmiddelen.

Vervolg

Vooruitlopend op de begrotingsbesprekingen in de raad is, gelet op de korte termijn, de GGD gevraagd zich samen met de gemeenten en ketenpartners voor te bereiden op uitvoering van de Wvggz. U heeft tijdens de begrotingsbesprekingen de gelegenheid om het benodigde en beschikbare budget voor de Wvggz integraal af te wegen.

Meer informatie over de Wvggz is beschikbaar tijdens de regionale bijeenkomst over het Regionaal kader Zorglandschap op 30 oktober 2019.

Achtergrondinformatie over uitgangspunten van de Wvggz en de nieuwe taken die deze wet met zich brengt, over het bestuurlijke en het ambtelijke proces en over de financiën en communicatie hebben wij aan deze brief toegevoegd.

Hoogachtend,

burgemeester en wethouders van Almere,

de secretaris,
R. Wielinga

de burgemeester,
F.M. Weerwind

Uitgangspunten Wvvggz

De Wvvggz biedt handvatten om meer ambulante en preventieve ondersteuning te bieden aan inwoners met psychiatrische problematiek, die niet vrijwillig in zorg gaan. De Wvvggz regelt de voorwaarden voor zorg en eventuele opname als er sprake is van een combinatie van psychische problemen en ernstig nadeel. De wet biedt meer instrumenten voor zorg op maat: verplichte zorg zo kort als mogelijk en zo lang als noodzakelijk. Uitgangspunt blijft dat iemand alleen na het oordeel van een rechter tegen zijn wil opgenomen kan worden.

De gemeente heeft in de nieuwe wet expliciete verantwoordelijkheden.

Nieuwe taken voor gemeenten

De Wvvggz heeft beleidsmatig en organisatorisch gevolgen voor het Openbaar Ministerie, voor de GGZ en voor gemeenten. Het gaat daarbij onder andere om:

- De positie van de burgemeester. De Inbewaringstelling (IBS) wordt straks een 'crisismaatregel', waar andere regels aan verbonden zijn. De burgemeester heeft daarbij de plicht om, voor zover mogelijk, de betrokkene te (laten) horen. Ook staat in de Wvvggz vermeld dat er regionaal overleg is over de uitvoering van de Wvvggz tussen de burgemeester, het OM en de GGZ over het verloop van het proces en mogelijke knelpunten in de uitvoering;
- Gemeenten moeten het mogelijk maken om verkennend onderzoek te gaan doen naar aanleiding van meldingen van familie of betrokkenen over een persoon. Het college moet daarbij de vraag beantwoorden of deze inwoner (verplichte) ggz nodig heeft;
- Gemeenten en ketenpartners (OM, de rechtsspraak en GGZ) moeten veilig informatie uitwisselen. Het landelijk ketenbureau ontwikkelt een systeem waarop gemeenten moeten aansluiten.

Invulling nieuwe Wvvggz taken voor gemeente

De Wvvggz belegt nieuwe taken bij de gemeente. Deze taken sluiten aan op bestaande verantwoordelijkheden van de gemeente, zoals ondersteunen bij inkomen, werk, schulden, dagbesteding, begeleiding etc.

Wijkteams of meer gespecialiseerde teams zouden de nieuwe Wvvggz taken op zich kunnen nemen. Een aantal van de gemeenten in Flevoland heeft deze wens. Tegelijk hebben alle zes regiogemeenten aangegeven dat de infrastructuur, de kennis en capaciteit om deze taken consciëntieus uit te voeren op dit moment (deels tot grotendeels) ontbreekt.

Daarom hebben de Flevolandse gemeenten gekozen voor een regionale aanpak van de niet-acute Wvvggz taken (melden en verkennend onderzoek). De GGD zal de eerste twee jaar deze taken uitvoeren, omdat zij wel over de benodigde kennis, capaciteit en infrastructuur beschikken.

De komende twee jaren kunnen de gemeenten leren welke kennis, capaciteit en infrastructuur nodig is om de taken eventueel zelf uit te voeren, en hoe deze taken efficiënt met de uitvoeringstaken binnen het sociaal domein samengevoegd zouden kunnen worden.

Voor het uitvoeren van de taken van de gemeente geldt dat, als er sprake is van acute zorg zoals de hoorplicht bij het opleggen van een crisismaatregel, de gemeenten onderzoeken of een lokale invulling mogelijk is, of dat een bovenlokale nodig is. Tevens wordt gekeken naar een (mogelijke) landelijke uitvoeringsfunctie.

Bestuurlijk en ambtelijk proces

In opdracht van het Bestuurlijk Overleg Sociaal Domein Flevoland (BOSD) heeft adviesbureau DSP samen met de zes Flevolandse gemeenten dit voorjaar gewerkt aan de voorbereidingen voor de invoering van de Wvvggz per 1 januari 2020. Hierbij stond de vraag centraal hoe de wet het beste kan worden uitgevoerd en welke partij(en) daarbij een rol speelt(/spelen).

In elke gemeente heeft DSP de colleges geïnformeerd over de wet en de vraagpunten daarbij en zijn lokale werksessies gehouden.

In lokale werkgroepen zaten vertegenwoordigers van de GGD, GGZ Centraal, clientondersteuning, het Sociaal Wijkteam, politie, brandpunctfunctionaris,

Zorggroep, de ambtenaren WMO, zorg en openbare orde en veiligheid en de externe regionale projectleiders van DSP. Daarnaast zijn door DSP lokale en regionale partners geïnterviewd.

De opbrengst hiervan leidde tot een notitie met de contouren voor implementatie van de Wvggz in Flevoland.

Het Districtelijk Veiligheidscollege Flevoland (DVC) heeft via een schriftelijke ronde reactie gegeven op de notitie. Op 11 juli 2019 is de notitie in het BOSD besproken en geaccordeerd.

Financiën

Het Rijk heeft voor de uitvoering van de Wvggz de gemeenten vanaf 2020 extra middelen toegekend. Vooralsnog lijken deze inkomsten lager dan de verwachte kosten voor de directe uitvoering van de taken.

Communicatie

Landelijk wordt er een beperkte communicatiecampagne gestart waarin aandacht wordt gevraagd voor de Wvggz. Voor Flevoland wordt er ook een communicatieplan geschreven. Daarbij wordt zowel aandacht besteed aan het informeren van inwoners over het meldpunt als aan het informeren van instellingen en professionals. De communicatie over het meldpunt wordt gefaseerd opgebouwd zodat in de opstartfase eerst de nodige ervaring kan worden opgedaan.

Datum
15 oktober 2019

Ons kenmerk

Pagina
4/4